

gran goig per a l'esperit perquè l'esperit està sempre àvid de veritat i coneixença. Buscar, doncs, el ver sentit d'aquesta festa del cant que avui ens alegra, buscar-lo i trobar-lo, serà cosa oh bons senyors, que farà augmentar el goig de tots i a mi i a tot l'Orfeó Català ens deixarà sense ombra d'engúnia pel que pugui haver-hi d'extremada ponderació en els elogis i magnes obsequis amb els quals ens honoreu.

El sentit d'aquesta festa és sentit de vida, de vida bona. És senyal de la frisança del bon cor, del gran cor de Catalunya. És un expandiment de la força, de nostra raça que creix i es desvetlla, que cobra consciència de son ésser, de la modalitat que la vigoritza, i que reconeixent-se, sent la frisança del cant, del cant que és l'expressió més alta de l'home. La raça s'ho sent adins i expansiona aquesta força amb esplets de vida material i espiritual; se sent posseïda del gran neguit i esclafa; la sang bull i l'esperit s'exalta. Ja ho he dit altres vegades i ara no sabria dir altra cosa, que la meua tonada és curta i monòtona: l'Orfeó Català nasqué en moment tan propici, que no tingué altre remei que créixer i arrelar, que enfilarse i donar ombra; i tots els que infantàrem ens hi trobarem lligats com pare al fill, com còs a l'ànima, i no podíem abandonar-lo, no podíem pas viure sense ell si tant l'amor ens hi unia, si era com vida de la nostra vida, i que l'Orfeó nasqué en hora propícia ens ho digué desseguida la nostra rebrotada, els orfeons de tot Catalunya, que deien també la nostra tonada, perquè trobaven que els hi esqueia i que era com eco de lo que adins ja portaven d'amor a la terra i a tots als ideals nobles de la vida. Aquesta rebrotada, aquest esplet, ens deia que havíem estat sincers, ja que vèus de tota nostra terra ens responien a l'unissó de nostres ideals, amb la sinceritat i entusiasme d'allò verament sentit i estimat.

Ara, al veure'ns majors d'edat, tots els nostres germans de cant s'han alegrat i han vingut a fer-nos acatament expandint una gran joia, i com que són tan bons, tan nobles de cor, han vingut, fent corrua de tot Catalunya, els de les planures, els fills de la muntanya i els que prop la nostre mar s'estimen; de tot Catalunya han vingut a la noble ciutat de Barcelona, resum de la Pàtria, per a honorar-nos d'aprop fins a tocar-nos. Oh germans, que Deu us ho pagui; amb tota l'ànima us ho dic. Jo voldria tenir el cor ben gran i la pensa ben alta i un gran poder de paraula per a cantar la vostra bonesa, per a exaltar la vostra virtut d'humilitat, la vostra fe i esperança que vostra visita significa.

Oh, prohoms de Catalunya! vosaltres que regiu el resorgiment de nostra terra beneïda, terra poblada de llealtat, mireu-se'ls aquí, tots en el palau de més alta significança de tot Catalunya; mireu-se'ls aquí tots els mestres i cap-davanters de les colles dels cantaires de la Pàtria que en aquest moment estan alegrant els nostres carrers ciutadans, amb les barretines i

mantellines damunt llurs caps com si ens portessin tota la virtut de les terres baixes i altes de tot el terren catalanesc; ells porten, tots, la més forta espiritualitat de nostra terra; ells canten perquè la bonesa els sobreix del cor; ells canten perquè creuen i esperen; ells canten perquè ho senten a dins i comprenen la glòria d'ésser catalans; Oh, senyors, vosaltres que avui ajunteu vostra voluntat a la llur voluntat en honorar a l'Orfeó Català, i en ma persona a tots els meus companys mestres estimats; jo us demano, tot donant-vos mercès de vostre acatament, que honoreu a ells, perquè ells han vingut per amor, han vingut dòcils a la veu de la terra que senten a dins; han vingut per a cantar tots piegats, per a que el cant de cadascú s'abrassés un amb l'altre fent-ne un sol, com un sol és nostre ideal; i pensant de bona fe honorar a l'Orfeó més antic de la terra, no han fet més que honorar la llur noble taleia, l'amor del cant catalanesc. Oh, alts senyors de Catalunya, no deixeu que això mori, ni que minvi; ajudeu amb tot vostre poder que això tan bell creixi i prosperi, que arrelí al fons de nostres costums, de nostre ésser, perquè sia salvaguarda de nostra espiritualitat i bonesa. Protegiu-ho i enfortiu-ho amb tot vostre poder perquè així Catalunya sia sempre prosperant no solament en força material, sinó sobretot, en força espiritual noble i digna.

El sentit de la Festa d'avui, diada del Sant Esperit, és aquest: Una abraçada de germanor d'ideal; i per això els homenatjats ne sentim noble satisfacció, i tot sentint profunde agraïment a tantes bondats exclamem: Oh nobles senyors cap-davanters de nostra terra, germans i amics de cant! un mateix amor a nostra pàtria, un mateix ideal ens acobla en aquesta diada; encara que el nostre mèrit no correspon a tan alts obsequis, beneïda aquesta causa que dona lloc a nostra abraçada i a l'enlairament d'una de les coses més pures i dignes del renaixement de la nostra Catalunya.

Un altre grandíols homenatge es celebrà a Catalunya el dilluns de Pasco granada, en el solemne aplec que se fe an el Poblet, a on se donaren una abraçada de pau i germanor els catalans i bizcainarres, i se fe entrega del *Llibre d'honor* an els representants de Catalunya, que conté 150.000 firmes, entre les quals en figuren una partida de Ciutat, Inca i Artà.

Allà hi va haver vibrants oradors, cançons patriòtiques, músiques, entusiasme i solemnidats grosses de tot, que foren l'expressió d'una vida polent, repleta de joia i germanor, de cultura i faneria.

SE ALQUILA

Una casa en buenas condiciones situada en la calle de Montanera. Darán informes en esta imprenta.

TRESOR

Vorera del mar anava,
un dia de temporal,
bell minyó, los ulls en terra,
copinyes i corns cercant.

Entre l'alga i l'escumera
una de closa'n trobà
i amb ses manetes badant-la,
hi va veure un fil daurat.

Fermades el fil tenia
tres perles que, de semblans
no'n lluen en cap corona,
ni l'aubada'n plora mai.

Rient l'infant com un àngel,
en el coll se va penjar
el tresor que les onades
havia tret amb son bram.

Tornà gran; i amb gelosia
guardà sempre l'enfilai,
que flors de la vida amarga
convertí en flors eternals.

El com nó, si escrites duien,
aquelles perles del mar,
les tres divines paraules:
fe, esperança i caritat?

JOAN GUIRAUD PVRE

Garbes i Gavelles

Restitucions

El Sr. Vicari d'una de les parroquies de València ha posada en mans d'un comerciant la cantidad de 21.845 pessetes que, baix secret de confessió, li foren entregades per un penitent arrepenit en concepte de restitució. Amb igual forma s'han efectuades recentment altres dues restitucions: una de 8.000 pessetes i l'altre de 600.

Consagració al Cor de Jesús

A Itàlia s'és constituïda una Junta composta casi en sa totalitat de franciscans de la primera i tercera Ordre amb l'objecte nobilíssim de promoure per tots els medis possibles i dur a terme dins breu temps la consagració de l'exèrcit italià al Sagrat Cor de Jesús. Presideix aquesta Junta l'il·lustre franciscà P. Agustí Gamelli, i a l'hora present passen ja de tres milions les llars consagrades al Cor Sagratíssim; però les nacions, en general, resten allunyades del gloriós moviment dels individus i de les famílies en vers de aquest Cor adorable, per això la Junta sa proposa la consagració oficial de l'exèrcit i de la nació de Itàlia al dolçíssim Cor de Jesús.

Aquesta iniciativa ha sigut aprovada i beneïda coralment pel Papa Benet XV i per l'il·lm Sr. Bisbe Castrer del exèrcit italià.

Segueix el bon exemple

Pareix molt provable que les províncies espanyoles de Vizcaya i Guipuzcoa seguiràn l'alt exemple de catolicisme donat per la Diputació provincial de Navarra, consagrant-se al Sagratíssim Cor de Jesús. Es de suposar que moltes altres províncies pendrán mostra

d'aquest fet, per lo que mereixeràn la més ferventa enhorabona de tots els catòlics de cor.

M. Bouglé

Constituí un vertader escàndol, pels catòlics, l'acte organitzat per la «Lliga de los Derechos del hombre» a honor dels lliure-pensadors M. Bouglé (francès) i M. Lourat (belga), celebrat fa poc en el Camp de Recreu de Madrid.

No sembla sino que les nostres autoritats tenen abandonada a nostra pobre nació, puix, si per una part se mostren escrupoloses en unes tonteries que no valen la pena, per altre permeten i autoritzen que homos com M. Bouglé ofenguin d'aquesta manera els sentiments catòlics davant un estol d'espanyols inconscients, presidits pel reformador, en Melquiades Alvarez, i uns quants més qui segueixen les seues equivocades doctrines.

DE LA GUERRA

Pessimisme francès

En «La Victoire» escriu En Gustau Hervé: «Llegint el meu correu diari i adonant-me de lo que diu la gent, veig que reina una atmosfera de mal humor, descontentament i desgany. La gent no estava contenta d'haver vist com els alemanys es retiraven de l'avancada Roye-Lassigny-Noyón sense tambors ni clarins, i sobre tot sense deixar en les nostres mans i canons, ni queviures, ni presoners. Ja que, per altre part, nostra ofensiva de Champagne no ha portat fins ara els resultats que d'ella s'esperaven, amb tot això n'hi ha de sobres perque la gent, ja un poc cansada i retuda per 33 mesos de patiments físics, i els de l'interior per 33 mesos d'angúnies morals, comencin altre volta a sentir-se pessimistes.

En mig del seu mal humor els soldats camperols comencen altre volta a escriurer-nos dolent-se de que ells formen l'immensa majoria de nostra infanteria i que es troben en una situació que no és aguantadora.

L'optimisme dels periodistes enerva visiblement, en els dies de tristesa i mal humor a molts dels nostres soldats.»

Les grosses pèrdues dels francesos

La agencia Wolff comunica:

Significatiu de les greus pèrdues dels francesos és la manifestació feta per un oficial dels Zuaus, caigut presoner dels alemanys al nord-oest de Reims.

Aquest digué: La primera fila fonc assaltada però nostra gent no volia continuar avançant. Era difícil introduir-les a prosseguir l'atacament. Dos batallons i el regiment casí tot sencer foren deumats dins un quart d'hora. L'ona primera que assaltà fonc sensiblement destruïda. La companyia de socorrs quedà baix del foc de contensió i no avensà així com devia. A pesar d'això asseguren novament els nostres periòdics que la cosa segueix mol bé.

Pessimisme anglés

Dins l'inglaterra reina un esperit sumament pessimista, a causa de les conseqüències

de la guerra submarina, sobre les quals reinen entre els oficials més antics i els més joves notables desavenències. Les censures contra l'Almirallat continuen, puix no es pot amagar l'insuficiència dels acords presos contra els submarins.

En totes les esferes d'una manera particular en el Parlament, el perill submarí constitueix l'únic tema de la conversació. La premsa demana al Govern que esposi tota la veritat i que abordi ubertament el perill submarí.

Greu situació de l'Inglaterra

Llegim en el «Daily Mail».

«No hem de perdre més temps amb el sistema voluntari del racionament de queviures. El problema dels aliments és un problema de vida o mort, i tot lo que avui tiram als fens ho donam als porcs, per falta d'un sistema de bonos obligatoris de pa, no pot ésser recompensat per altres manyes.

150.000 lituans viuen actualment en catacumbes.

Segons l'última estadística hi ha a Lituània 400.000 finques completament arruïnades. Els camperols, per manca de fusta i de diner per construir cases noves, estan obligats a viure miserablement a les catacumbes del segle vigèssim. Hi ha més de 150.000 lituans que no poden gaudir del sol. En aquests subterranis hi viuen nombroses famílies (5-10 persones); molts de nins és moren per manca d'aliments. L'estat sanitari és molt deplorable, i la mortalitat pren proporcions horribles.

El sufragi femení

Una de les conseqüències més trascendentals de la guerra, en l'ordre social, serà la implantació del sufragi femení en gran nombre d'Estats. Es de preveure que d'aquí uns quants anys, els Estats on el sufragi femení no estigui implantat, constituiràn una excepció.

No fa gaire que el Parlament anglés aprovà, en principi, l'establiment del sufragi per les dones. Actualment, està sotmès a la Cambra dels Comuns el projecte de reforma electoral. Segons les xifres del projecte, hi haurà a l'Inglaterra, després d'aprovada la reforma, uns deu milions i mig d'homes i uns sis milions de dones amb dret de sufragi. Dels sis milions de dones electores, n'hi ha cinc milions de casades.

Recentment, la qüestió del sufragi femení, ha estat plantejada també a Itàlia. El cap del Govern, Boselli, s'ha declarat favorable a la concessió del vot de les dones en les eleccions de caràcter administratiu; però s'ha reservat la seva opinió respecte les eleccions de caràcter polític.

Cor Jesu, pax et reconciliatio nostra, Miserere nobis.

La revista setmanal il·lustrada i satírica

Cuca Fera

esta venal a nostra Llibreria a 10 cts.

Mallorquines

LA PRIMERA PEDRA DE LES ESCOLES NACIONALS DE MANCOR

La mitjana festa de Sincogema a Mancor hi va haver una gran festa, com mai s'havia vist an aquell poblet, amb motiu de la colocació de la primera pedra per uns edificis per escoles nacionals.

Assistiren a l'acte el Sr. Bisbe, el President de la Diputació, els inspectors pedagògics don Manuel Rueda i don Joan Capó, les profesores de l'Escola Normal de mestrecés, el director de l'Escola Graduada Sr. Terrades i gran número de convidats dels pobles de Seuva, Caimari i de Ciutat i molta gent de poble de les viles de l'encontrada.

Beneí i posà la primera pedra el Sr. Bisbe revestit en capa plavial, essent els padrins de la pedra D.ª Francisca Salas Ferrer i D. Bartomeu Solivellas.

L'inspector el Sr. Capó lletgi un plegamí que se posà dins la pedra esmentada, escrit en mallorquí, que diu aixís:

«En el dia 28 de Maig del any de Deu de 1917, reunits en festa espiritual el poble de Mancor, les autoritats de Seuva presidides pel senyor bal·le D. Baltasar Mora, i les de Mallorca; el llim. Sr. Bisbe beneí i col·locà aquesta pedra, la primera de les Escoles Nacionals, que amb el seu treball, almoines i l'ajuda de Deu, aixecarà el mateix poble. Gravats quedin els noms de don Arnau i don Francesc Martorell i Mateu, els quals graciosament cedeixen el lloc necessari en el bell punt de «Sa Devesa»; i els dels padrins D.ª Francisca Salas Ferrer i D. Bartomeu Solivellas Llampayés. Per recordança i per fitar el moment en el que, conscients dels nostres deures en vers l'infància, los traduïm en fets, signam aquest document, tot desitjant, que encara siga més alta i més bella, i més santa l'espiritualitat que'n ella hi vibri».

Firmaren el document el Sr. Bisbe, el Rector de Mancor Mn. Joan Femenias, les autoritats civils, els inspectors pedagògics i la Directora de la Normal.

A la plassa de Mancor que estava endiumenjada de lo millor, hi havia una tribuna amb les banderes espanyola, catalana i mallorquina. Desde ella dirigiren la paraula al públic el Bal·le senyor Mora, D. Manel Caballer, mestre de Mancor, D. Juan Capó, el President de la Diputació i el Prelat.

Després els nins i les nines de les escoles de Mancor en mig de la plassa cantaren cançons en gests que agradaren ferm.

A la casa de D. Bartomeu Reus els convidats a tant hermosa festa foren obsequiats amb un àpat.

Mes tart l'artista inquer D. Antoni Torrandell donà un concert granat.

L'ànima d'aquesta festassa foren els mestres nacionals de Mancor D.ª Margalida Sintes i D. Manel Caballer, encorretjats pel Sr. Capó i ajudats pel Bal·le i altres persones d'acció, a qui donam a tots l'enhorabona.

APLEC DE LA LLIGA DEL BON MOT

Solemne i entusiasta resultà a Lluchmajor l'aplec que s'hi va fer diumenge per la dignificació de la paraula. El poble en massa unit a les autoritats prengueren al cor la festa de cultura per desterrar la blasfèmia d'aquella il·lustrada Ciutat. Allà haguessen vist dues grans manifes-

iacions que s'hi feren: el matí composta per centenars de nins, tots els de la població, que amb banderoles anaren a la Sala entregar al Sr. Bal·le un missatge de cultura per netedat del llenguatge; i el cap-vespre, milenars d'homes i dones que no baxaria de 6000 persones, anaren en manifestació an el Monastir-Park a fer un grandió mitjà.

Els oradors, joves abrinats, estaven superiors a la seva edat, tots en hermoses perrafades per la dignificació de la paraula, feren elogi de la llengua mallorquina, resultant també una festa patriòtica i altament mallorquina, puix al través de l'anatema contra el mal-parlar es trasllua l'amor a Mallorca, a nostre cel blau, a nostros paratges, a nostros tradicions i a la poesia de nostros literats.

Els oradors foren D. Juan Mulet de Lluchmajor, D. Jaume Sastre i D. Bartomeu Oliver de Binisalem, D. Ramón Morey mestre de Santa Maria i D. Josep Font.

Entre les adhesions que s'hi lletgiren n'hi havia una del nostre Bal·le i altres de les societats catòliques i associacions piadoses d'Inca.

En l'afany dels lluchmajorers per la festa de cultura s'hi destaca el Cura Ecònom Mn. Andreu Pont, homo d'altíssima cultura, i nostre confrara *El Herald de Lluchmajor* que hi dedica tot el número publicant vibrants articles.

Noves d'Inca

Aquests dies enrera, a causa de les pluges que han caigudes, nostros pagesos han temut per l'anyada d'enguany que tant plena's presenta en casi tots els fruits de nostra cullita. Com el temporal no ha estat furiosos son pocs els sementers ajeguts, així és que si continuen els bons dies que s'han iniciats és de creure que arribarà a bon port sà i granat l'esplet de nostros camps. L'esplet de mel·les, que també en la majoria de nostros termes és abundant, ara sembla que ja és escapol de les gelades i ja hauria d'esser un perjuï raro que'l dugués a perdre.

El Cronista, quant contempla les coses de la Providència, que mos venen, sempre pensa en la llei de la recompensació que retgeix el món. Enguany que hem tengut les conseqüències terribles de la guerra, Deu ha volgut que tenguéssim una anyada plena com pocs anys havíem vist.

Alabadà sia la Providència de Deu nostre Senyor!

La conclusió del mes de Maria en les nostros esglésies, és estat solemníssim. Ja diumenge a la Parroquia hi va haver Corant'hores a on el P. Redal va cantar les glòries de la Puríssima amb aquell castellà seu i aquella eloqüència que'l caracterisa. A Sant Francesc es sentí música que sols se treu en les grans solemnidats i s'olor de les flors consagrades a Maria donaven goix de festa.

Les Religioses terciaris aquest any han donat gran solemnitat a son mes de Maria, gràcies a Mossen Bernat Sales que dirigia el cant de les col·legials, cantant-se una partida de composicions que ha tretes per posar en boca de la infància.

Mossen Francesc Garau, hi va fer un hermos sermó de la despedida del maig, acabà en les armonies ambrosianes de Tedeum.

Hem sentit a dir que el dissapte dels Patrons d'Inca Sant Abdon i Sant Sennen, que enguany escau en diumenge, la direc-

ció de secció exploradors de la Ciutat, té en projecte fer el jurament de la bandera, celebrant amb tal motiu una grossa festa.

Ens han dit també, que entre els números que's desplagaran, hi haurà un certamen literari; i que per això ja hi ha bastants d'exploradors que treballen de bo per concorre a l'emulació de les lletres.

Encara que no poguem afirmar de una manera absoluta la realització de tant hermosos projectes per la cultura, hem pogut veure que'ls exploradors d'Inca han entrat dins una nova orientació de cultura i de educament.

Que segueasca és lo que importa.

D. Llorenç Marquès, que com diguerem a nostros lectors, és un inquer que és venut de l'Amèrica, ha fetes manifestacions de que du la comissió de sos companys i amics d'allà, per fer els primers treballs per l'implantació d'un col·legi a Inca, a on els al·lots de casa pobre podran assistir gratis.

D'aquesta noticia s'han fets molts de comentaris, sobre la tendència i la possibilitat de tal Centre d'ensenyança, comentaris que consideram primerencs i gratuïts per la falta d'orientació que se nota amb el mateix Marquès.

Nozaltres que tant dessitjam i tant predicam el foment de la verdadera cultura, ens alegraria ferm veure a l'alcans dels pobres l'instrucció, no propiament per prendre carrera, sino per fer bons industrials i bons agricultors, ja que avui per tot es necessita ciència per fer les coses segons els adelants moderns.

Ja es comencen a fer preparatius per la festivitat del *Corpus*, perque revestisca la solemnitat dels altres anys.

Ha de predicar en ella, el Rnt. P. Cerdà, Superior de Franciscans.

S'ha feta una crida ordenant que els cans duguen moral.

Dissapte passat una persona jornalera perdé una bossa o cartera amb una respectable cantitat de valors, entre Bunyola, Santa Maria i Inca.

La persona que l'hage trobada i la vulga tornar a son amo li donaran 50 pessetes de tropis. An aquesta Redacció donarem detalls.

En la Casa consistorial, cedida pel Sr. Bal·le, han tenguda una reunió els farmacèutics del partit, tractant de la dignificació de la classe per trobar que estan dexats dels poders públics, i de la formació d'un puig de la pietat.

Dins breu temps tornaran a reunir-se.

Demà diumenge, a la Parroquia, es farà la festa de les capelletes de la Sagrada Família. Predicarà a l'ofici i a la funció del vespre Mn. Francesc Garau.

MERCAT D'INCA

Preus que retgiren a nostro mercat

Bessó	a	75'00	el quintà
Blat	a	25'00	la cordera
Xexa	a	25'50	id.
Sivada	a	12'00	id.
Id. forastera	a	11'50	id.
Ordi	a	15'00	id.
Id. foraster	a	14'50	id.

Faves pera cuinar	a	29'00	id.
id. ordinarias	a	24'60	id.
id. per bestia	a	24'00	id.
Blat de les Indies	a	27'00	id.
Monjetes de confit	a	45'00	id.
Id. Blanques	a	44'00	id.
Siurons	a	34'00	id.
Fasols	a	00'00	id.
Garroves	a	07'50	el quintà

Endevinaies

TARGETA

Ramon Seguí Queralt

(a) *Jenegus*

Compondre ambles lletres d'aquesta targeta el títol d'un drama

català i el nom i llinatge de son autor.

FUGA DE CONSONANTS

.i .a .i .ui .a .è .
 .ue .u .a .e .a .e .ue .a
 .e .iu .a .a .è .e .a .
 .i .a .ia .u .a .o .e .a

SINCATEGOREMA

SANTUARI—MEMBRE DEL COS—
 PRONOM—CONSONANT—Poble mallorquí

ACRÒTIC

.....L.....
 .....A.....
 .....V.....
 .....E.....
 .....U.....
 .....D.....
 .....I.....
 .....A.....
 .....C.....
 .....A.....

Sustituir els punts per lletres amb les quals es podrà lletgir horitzontalment els noms de variats músics i pintors.

TRENCA-CAPS

gota gota gota gota gota gota gota gota

—&— *Nunci* **Ri**

Solucions an el número vinent.

¡UEP!

Per fer fè el cap viu an els Exploradors d'Inca, que n'hi ha de molt desxondits, oferim una anyada gratis de LA VEU D'INCA, an el primer que endevini totes aquestes solucions, durant la setmana.

SOLUCIONS AN EL NÚMERO PASSAT

A la targeta: *Lo Roure Centenari* (Josep Abril Virgili).

A la fuga de consonants:

*Madona fillau fillau
 que sa camia ja riu
 i si no l'apadassau
 no arribarà a s'estiu.*

Al Sincategorema: *Mes de Maria cassolà.*

Al trenca-caps: *A santa Magdalena un temps donaven fideus.*

El Sen Llorenç

Tip. M. Durán.—Inca